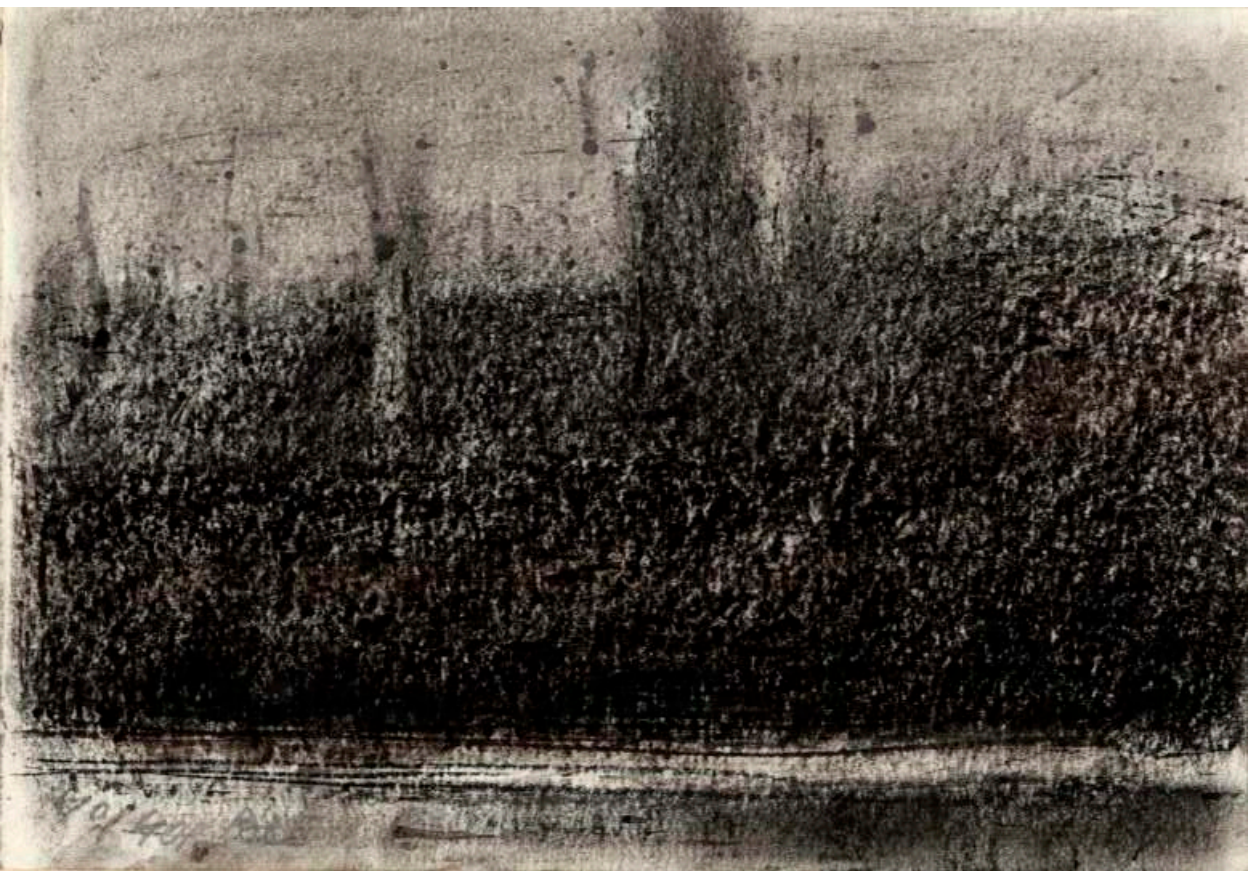

PREDRAG GOLL

Zavod za znanstveni i umjetnički rad
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Požega

PREDRAG GOLL

BEČKI NOTESI (1979.)

IZBOR

Uz okrugli stol o Matku Peiću,
25. veljače 2011.

Požega, 21. veljače 2011.

BEČKI NOTESI PREDRAGA GOLLA

Putopisci ne postoje samo u književnosti, oni postoje i u slikarstvu. I jedni i drugi posebni su stvaraoci. Posebni su jer žive u uvjerenju da nema većeg poticaja stvaranju – od strasti putovanja. Tek kad se nađu izvan kabineta ili ateljea, oni počnu autentično stvarati.

Oba putopisca, i književni i slikarski, smatraju da se autentičnost stvaranja može otkriti samo u izravnom kontaktu sa životom. Zato – kako bi vidjeli život i kontaktirali s čovjekom, životinjom ili biljkom – oni putuju. Tim stvaraocima putovanje služi kao medij protiv uležanosti, pospanosti i umjetničke nepokretnosti. Promjenom ambijenta oživljuju znatiželju gledanja i usavršavanja preciznost izraza.

II

U svijet je s blokom u ruci putovao slavni slikar E. Delacroix, crtajući i slikajući pejzaž i ljude sjeverne Afrike. Glavna obilježja budućeg impresionizma: bilježenje trenutne svjetlosti uz rijeku i kraj seoskih putova, našlo se već u malim skitničkim notesima velikog akvarelista B. Jongkinda. Najbolji trenuci hrvatskog slikarstva XIX i XX stoljeća stvoreni su, u formi slikarskog putopisa, u malim bilježnicama od Waldingera i Mašića do Slave Raškaj i Ljube Babića. Iako sitnim formatom i neugledni tehnikom, ti putni notesi zapravo su temelj od kojeg treba da se počnu gledati pojedini periodi i pojedine ličnosti u hrvatskoj likovnoj umjetnosti.

III

U mlađem djelu hrvatske suvremene umjetnosti jedan takav slikar-putnik, koji vjeruje da je putovanje glavni poticaj njegovu stvaranju, jest slikar Predrag Gol.

Veliki dio njegovih radova mogao bi se nazvati slikarskim putopisom. On je među modernim našim slikarima jedan od glavnih crtača i slikara koji je crtežom i bojom prošao velik dio Slavonije.

U listopadu i studenom 1979. godine Goll je putovao u Beč gdje je stvorio nekoliko notesa svojih crtačkih putopisa. Time se uvrstio među hrvatske slikarske putopisce kojima je Beč bio motiv – Waldingera, Kraljevića, Filakovca i druge.

Kud god krenuo Bečom – bilo u galeriju, u kavanu, na šetalište ili ulicom – Goll je uvijek imao uza se notes.

Crtao je pred slikama starih majstora, osobito pred Rambrantom. Taman ton njegovih slika kao da mu je sugerirao izbor crtačkog materijala- tamnosmeđu kredu. Njom nije crtao samo ljude na slikama u galerijama, nego i ljude na ulici, u životu. Ta tamna smeđa, sretno odabrana, krejonska umbra, omogućila je Gollu da ostvari nešto dragocjenije nego što bi bio samo putni zapis o zgradama, parkovima i ljudima Beča. Omogućila mu je da portretira poeziju bečkog listopada, onu optičku narkozu ambijenta koji poznamo iz Rilkea, Freuda, Klimta, Kokoschke i H. Wolfa.

Matko Peić

DIE WIENER NOTIZBÜCHER PREDRAG GOLLS

Reisebeschreibungen gibt es nicht nur in der Literatur sondern auch in der Malerei. Die einen und die anderen Verfasser sind Schöpfer einer besonderen Art. Ich sage einer besonderen Art, weil sie in der Überzeugung leben, dass es keinen stärkeren Ansporn zum Schaffen gebe als die Leidenschaft des Reisens. Erst wenn sie aus dem Kabinett oder dem Atelier hinauskommen, beginnen sie authentisch zu schaffen. Die literarischen Reisebeschreiber sowie auch die Malenden sind der Ansicht dass das authentische Schöpferum erst in der direkten Berührung mit dem Leben zu sehen, mit Menschen zu kontaktieren, oder mit Tieren und Pflanzen, gehen sie auf Reisen.

Ferner, diese beiden schaffenden Künstler benützen die Reise als Medium gegen Trägheit, Schläfrigkeit und künstlerische Unbeweglichkeit. Durch den Wechsel des Ambients beleben sie die Neugierde des Schauens und vervollkommen die Präzision des Ausdruckes.

II

Mit dem Zeichenblock in der Hand der reiste berühmte romantische Maler E. Delacroix und zeichnete und malte Landschaften und Menschen Nordafrikas. Die Hauptcharakteristiken des zukünftigen Impressionismus: Festhalten der momentanen Bellichtung an einem Fluss oder neben Dorfwegen findet man in den kleinen Notizbüchern von den Vagabondagen des grossen Aquarellisten B. Jongkind.

Die besten Momente der kroatischen Malerei des XIX. und XX. Jahrhunderts sind in kleinen Notizbüchern von Waldinger und Mašić an bis zu Slava Raškaj und Ljubo Babić als Reisebeschreibungen dieser Maler geschaffen worden. Obzwar sie kleinen Formates sind und in einer unansehnlichen Technik, stellen diese Hefte eigentlich die Grundlage vor, von der aus man die einzelnen Perioden und die einzelnen Persönlichkeiten in der kroatischen bildenden Kunst betrachten muss.

III

Im jüngeren Teil der kroatischen zeitgenössischen Kunst ist ein solcher Maler- Reisender, der daran glaubt, dass den grössten Ansporn seines schöpferischen Schaffens da Reisen vorstellt, der Maler Predrag Goll.

Einen grossen Teil seiner Arbeiten könnte man Malerreisebeschreibungen nennen.

Unter unseren modernen Malern ist er einer der bedeutendsten Zeichner und Maler, die mit Zeichnung und Farbe durch einen grossen Teil Slavoniens gezogen sind.

Im Oktober und November 1979 reiste Goll nach Wien, wo er einige Notizbücher seiner Zeichnerreisebeschreibungen schuf. Damit tritt er in die Reihe der kroatischen Künstler, denen in ihren Malerreisebeschreibungen Wien als Motiv diente: Waldinger, Kraljević, Filakovac und andere.

Wohin immer er sich in Wien wendete,

ins Kaffeehaus, in einen Park, in die Bildergalerie oder auf die Strasse, trug Goll sein Notizbuch mit.

Er zeichnete vor den Bildern der alten Meister, besonders vor Rembrandt. Der dunkle Ton seiner Bilder scheint ihm die Wahl des Zeichenmaterials suggeriert zu haben - dunkelbraune Kreide. Er zeichnete damit nicht nur die Menschen auf den Bildern in der Galerie, sondern auch die Menschen in den Strassen, im Leben. Diese dunkle,

braune Farbe, glücklich gewählt, eine umbra, ermöglichte Goll etwas Wertvolleres zu schaffen, als was nur eine Reiseaufzeichnung über Gebäude, Parks und Menschen in Wien gewesen wäre. Sie ermöglichte die Poesie des Wiener Oktober zu porträtieren, diese optische Narkose des Ambients, das wir aus Rilke und Freud, aus Klimt, Kokoschka und H. Wolf kennen.

Matko Peić

KATALOG

OD 1. - 40. - BEČKI NOTESI 1979. (IZBOR)
crteži smeđom i crnom kredom

ŽIVOTOPIS

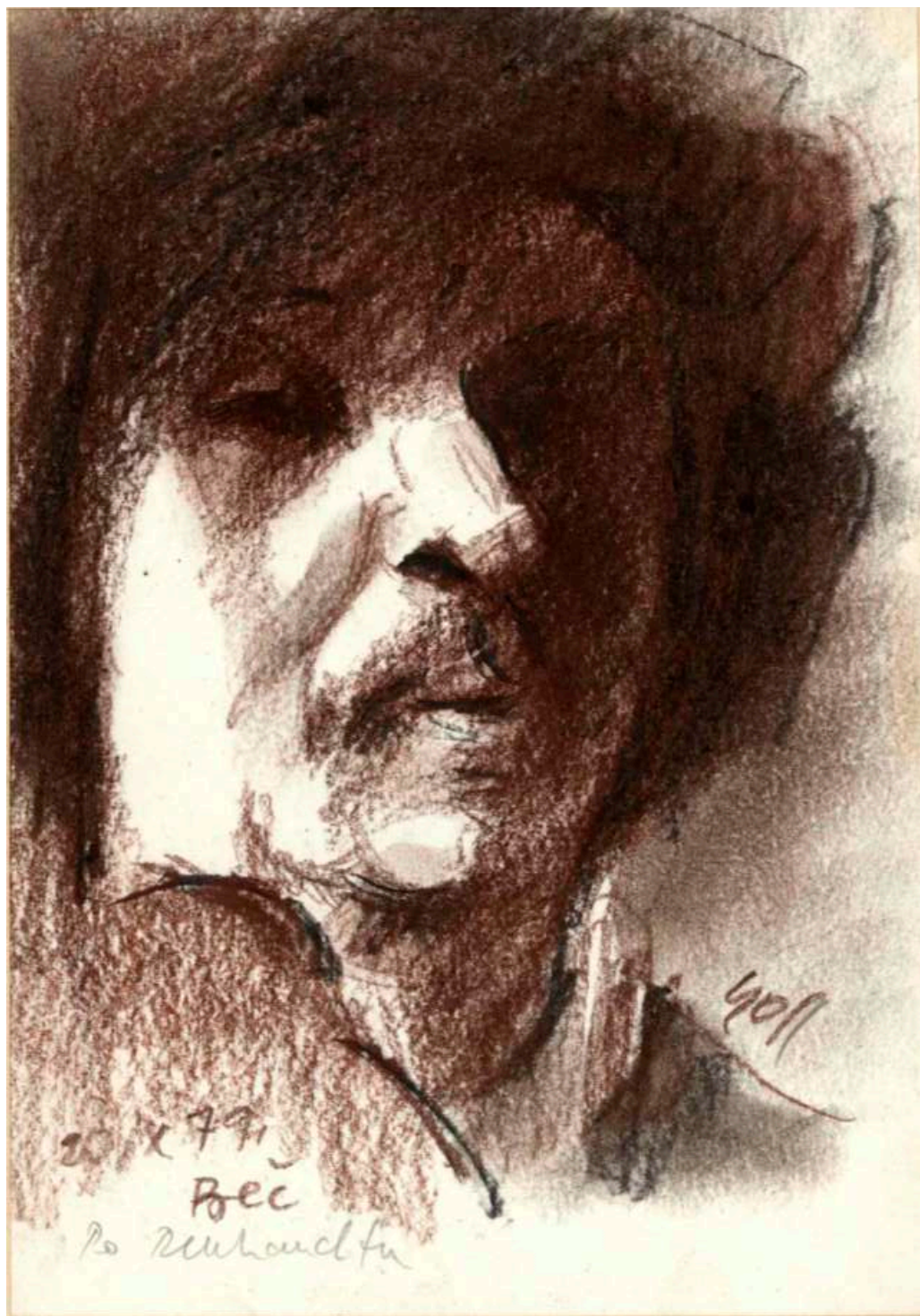
PREDRAG GOLL, rođen je 15. listopada 1931. godine u Pisarovini. Diplomirao je 1956. godine na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu (slikarstvo) u klasi prof. Đure Tiljka. Poslijediplomski studij završio je u slikarskoj specijalki prof. Antuna Mezdjića.

Od 1956. izlagao je na brojnim skupnim izložbama u domovini i

inozemstvu. Samostalno izlagao u Zagrebu, Osijeku, Vinkovcima, Čakovcu, Slavenskom Brodu, Đakovu, Karlovcu i dr.

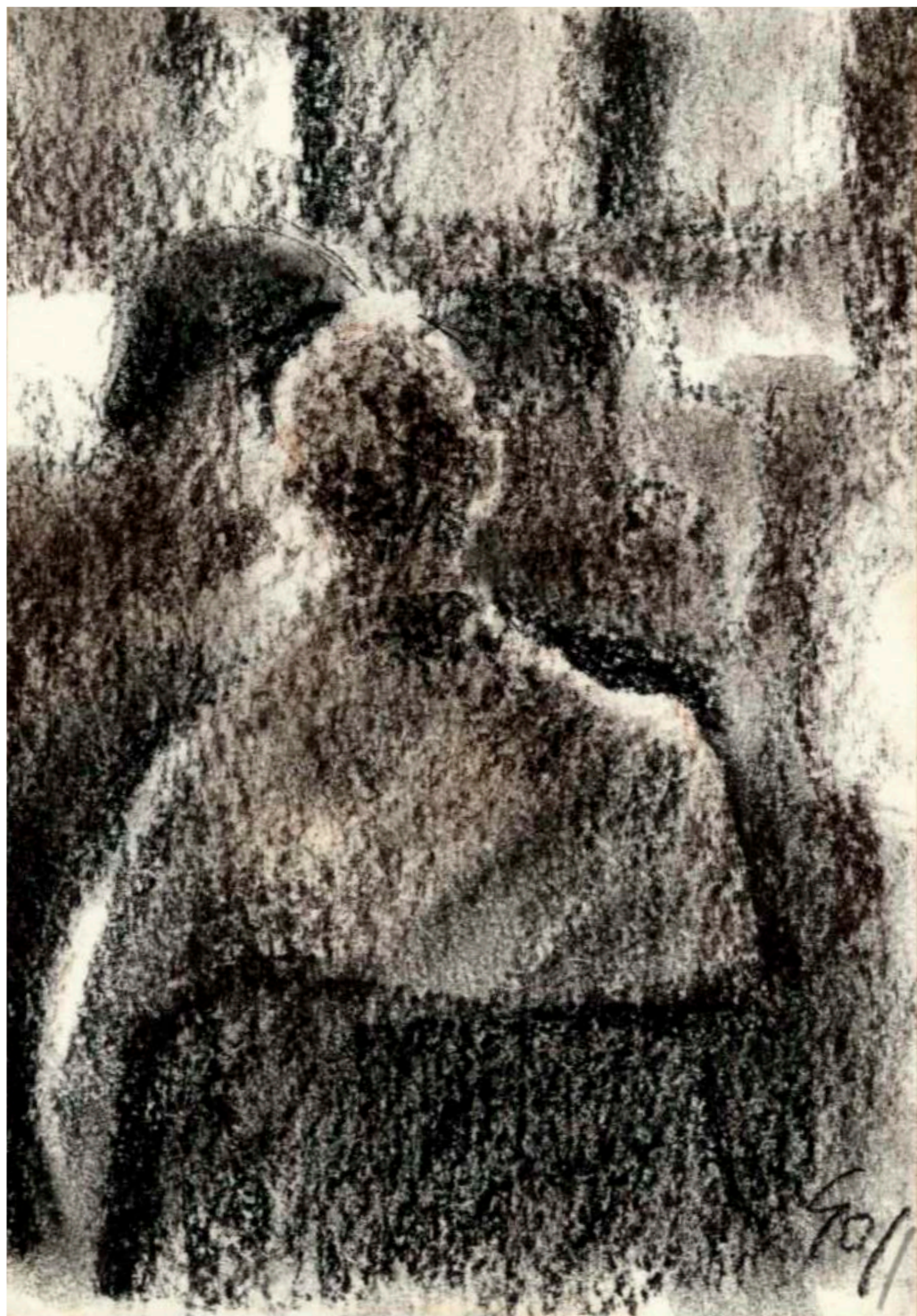
Za svoj slikarski rad primio je nekoliko nagrada.

Uvršten je u Enciklopediju hrvatske umjetnosti, Hrvatski leksikon i Hrvatski biografski leksikon.

20 x 79
Bec
Po Reinhardt fu

Loh

Zahvaljujemo na pomoći:

Gradu Slavonskom Brodu

Visokoj vinskoj akademiji, Slavonski Brod

Izdavač
Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU, Požega

Grafičko oblikovanje i tisak
Tiskara Best
Slavonski Brod

Naklada
300 primjeraka

